

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

А. М. Тарара, к. фіз.-мат. н.

У 2015 році співробітники відділу технологічної освіти та допрофесійної підготовки виконували наукові дослідження за фундаментальною темою «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі» (пошуково-моделювальний етап). Результати аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури дали підстави зробити висновок про те, що існують численні наукові праці, присвячені вирішенню різноманітних проблем профільного навчання старшокласників, розробленню методологічних основ проектування змісту освіти, дослідженню низки інших аспектів педагогічного проектування. Проте *практично відсутні наукові фундаментальні дослідження процесу проектування змісту профільної технологічної освіти старшокласників, процесу проектування змісту на обґрунтованій теоретичній основі*. Тому дослідження у відділі були спрямовані саме в такому контексті. Необхідно було дати відповідь на запитання: «Чому необхідно вести мову про проектування змісту, а не лише його розроблення на основі відомих навчальних програм?».

Перші підручники з трудового навчання у відділі розроблені у 60-х рр. минулого століття. Як відомо, це був період індустріалізації нашої країни. Потрібні були фахівці різноманітних робітничих професій – столяри, слюсарі, токарі, водії, швеї, муляри тощо. Тому зміст підручників з трудового навчання було зорієнтовано на підготовку людини-виконавця, а навчальний процес переважно мав **репродуктивний** характер.

У наш час потрібен принципово новий зміст технологічної освіти, який був би зорієнтований на розвиток творчих здібностей учнів, підготовку людини-творця, творчої особистості, формування проектно-технологічної компетентності учнів. Такий зміст можна отримати лише у процесі його проектування на обґрунтованій теоретичній основі. Для цього співробітниками відділу використано принципово новий підхід: на першому етапі дослідження теми розроблено теоретичну, наукову основу процесу проектування змісту профільного навчання технологій у

старшій школі. Складовими цієї основи є: сучасні концептуальні, інноваційні та методичні підходи, розроблені моделі, визначені принципи і критерії тощо. Практично було створено модель сучасного старшокласника-творця, креативні риси якого необхідно сформулювати запроєктованим змістом профільного навчання технологій у старшій школі.

Практичним упровадженням наукових розробок співробітників відділу, процесу проектування сучасного ефективного змісту стали навчальні програми для профільного навчання технологій у старшій школі: «Науково-технічна творчість», «Художньо-проектна творчість», «Основи машинознавства», «Українська народна вишивка».

ПРОБЛЕМА ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ВИШИВКА»

Т. С. Мачаха, к. пед. н.

У педагогічній практиці технологічного профілю навчання об'єктивно існують наступні суперечності: між потребою формування визначених Державним стандартом ключових, галузевих і предметної проектно-технологічної компетентностей старшокласників і переважно технократично-репродуктивним змістом чинних навчальних програм, підручників, посібників з технологічного профілю навчання; між рівнем засвоєння певної суми знань, умінь, способів діяльності та здатністю застосовувати їх на практиці; між наявною нормативною кількісною оцінкою та потребою в якісному оцінюванні індивідуального рівня сформованості предметної проектно-технологічної компетентності старшокласників.

Недостатність теоретико-методологічних наукових розробок, спрямованих на подолання наявних суперечностей, зумовлює актуальність проблеми проектування якісно нового змісту технологічного профілю навчання старшокласників взагалі та спеціалізації «Українська народна вишивка» зокрема.

Педагогічна наука досліджує проблеми змісту освіти сучасними засобами проектування, яке передбачає випереджальне відображення педагогічної дійсності, прогнозування май-